

den slet ikke blive bebyrdet med dem; men efterhaanden ville de stige mere og mere, og tilsidst ville de naae den Sum, der er normeret. Hvad Præstepensionerne angaaer, da vide vi alle, at der for saa Nar siden skete en Omordning, hvorved det blev muligt for en gammel udtjent Præst at tage sin Afsted saaledes, at der i de øvrige Dage, han endnu maatte have tilbage, blev berebet ham taalelige Tilkaar. Det viste sig strax, at der var ikke saa faa Præster, som benyttede den Leilighed, der blev dem givet, men det er endnu langtfra saa meget, som der med Tiden kan ventes. Thi der er en Mislighed ved den nuværende Ordning, og det er den, at en entlediget Præst modtager sin Pension af Eftermanden; og naar han har siddet i et mindre Kalb, saa bliver han ofte stillet i den Ubehagelighed: enten ikke at kunne faae Pensionen af Eftermanden, eller ogsaa, hvis han faaer den, da at have Bevidstheden om, at Kalbet ikke kan taale at bære den. Nu er det her i Udkastet foreslaaet, at Præsterne skulle gaae ind under den almindelige Pensionslovs, og det er da at forudsæe, at der vil blive en stor Udbetaling i saa Henseende. Beregningen er sat til imellem 9 og 10,000 Rd. til samtlige Præstepensioner, den er anslaaet efter et Gjennemsnit af de sidste 5 Nar, nemlig fra 1855—1859. Men i disse Nar begynder netop den omtalte Omordning, og jeg har Grund til at troe, at i dette Dødsblik beløbe Præstepensionerne sig til c. 40,000 Rd.; engang ville de gaae meget derover, paa en Tid, hvor Lønningsfonden har faaet indløst sine Forpligtelser med Hensyn til Naadesaaret og Indløsningssummen. Ogsaa af den Grund maa jeg raade til: ikke disse store Forhøielser. Jeg troer ikke, at det vil gjøre Gavn at aabne Udsigt til dem, idet Modstanderne derved ville faae Anledning til at paaastaae, at det er for Meget, der tilstaaes Præsterne. — Hvad Classificationen i det Enkelte angaaer, skal jeg ikke opholde mig derved; men jeg vil blot sige, at jeg kan ikke være enig i de Regler, hvorefter der er gaaet frem. Jeg har fundet adskillige Exempler, som have været mig temmelig paa-faldende. I alt Fald hvis det skulde skee, at Rigsdagen i denne Session vilde komme til at vedtage Lønningsloven — som jeg ogsaa af

andre Grunde har Betænkneligheder ved, idet jeg nemlig troer, at det ikke vilde være saa uheldigt, om der blev givet saavel Præstestanden som Befolkningen i det Hele Tid til at sunde sig lidt paa Forandringen — saa troer jeg, at man i ethvert Tilfælde maatte vogte sig for, selv med denne Udsigt til en Revision om 3 Nar, at slaae disse Beregninger fast, men at man hellere maatte stille dem paa en eller anden Maade i et løsere Forhold til Loven.

Madvig: Da Forhandlingerne ere rykkede saa langt frem, skal jeg fatte mig meget kort med Hensyn til de Bemærkninger, jeg troer det nødvendigt at gjøre ved denne første Behandling. Jeg skal ikke indlade mig paa det store Spørgsmaal, der er reist om Lovens Forhold til Kirkeforfatningen, heller ikke om Lovens Forhold til Kirkens Ret med Hensyn til Ordningen af de til de geistlige Embeder henhørende Lønninger; men jeg skal gaae ind paa selve Lovudkastet og de Spørgsmaal, der dertil ere forsøgte løste og ordnede. Lovudkastet gaaer ud paa at tilveiebringe en anden og bedre Fordeling af de Geistliges Lønning, hvorved Kirken skal befries fra sin ugunstige Stilling, og Arbejdet i Kirkens Tjeneste blive bedre vederlagt, saaledes at det bedst stemmer med Kirkens egen Interesse. Det første Punkt, der kommer i Betragtning herved, og som alt er blevet omtalt, skal jeg blot ganske kortelig berøre for at hentyde til de Vanskeligheder, som derved vise sig, og som man maa gjøre sig i det Mindste fortløselig med. Der gjør sig gjældende en Besværlighed for at faae tilveiebragt faste Lønninger for Embedsmændene, saa at man kan oversee, hvad Embedsmændene have, og disse selv kunne vide, hvad de have at leve af, og der er jo, naar der har været Tale om en Forandring i de geistlige Embedsmænds Lønning, ofte brugt det Udtryk, at de bør bringes paa fast Gage. At det ikke skeer i det nuværende Lovudkast, er ogsaa idag fremkommet som en Debattidspunkt. Det er sandt, Lovudkastet bringer ikke de Geistlige paa fast Gage; det maa vel indrømmes, at indtil en vis Grad bringer Lovudkastet i Modsetning til, hvad vi ellers have stræbt efter, de Geistlige endog ogsaa fjernere fra en fast Gage, thi hvad der hidtil har maattet